

Verstoring van slikvogels door pierenspitters en sportvissers

George Sponselee

Een pleidooi

De Deltawerken hebben niet alleen in de noordelijke Delta grote veranderingen aangericht - afgesloten, getijloze zee-armen of andere met gedempt getij - ook rond de Westerschelde brengen zij veranderingen teweeg.

Directe en indirecte veranderingen. Door de ingrepen hiervoor genoemd, is het gebied waar eb en vloed werkzaam zijn, veel kleiner geworden en daardoor de bij eb droogvallende voedselrijke slikken. De dijkverzwaring rond de Westerschelde heeft hierop nauwelijks invloed, maar door de veranderingen elders, is het Westerscheldegebied veel belangrijker geworden, omdat nu, procentueel gezien, een veel groter deel van de slikken in het Westerscheldegebied ligt. Ofschoon er niets is bijgekomen, is hun aandeel in het totaal veel groter. En dat houdt in, dat meer doortrekkende en overwinterende vogels hun voedsel op de Westerscheldeslikken zullen moeten zoeken.

Een directe verandering, veroorzaakt door de dijkverzwaring om de Westerschelde is, dat er onderlangs alle dijken een weg wordt gelegd. Dat is een goede zaak, want het is gewenst dat ieder punt voor dijkonderhoud en dergelijke bereikbaar is. Het tegendeel heeft in 1953 tot vervelende situaties aanleiding gegeven. Een nadeel hierbij echter is, dat nu ook ieder punt van de slikken voor iedereen bereikbaar is. Als we ons beperken tot ons eigen gebied, dan is straks, als de dijkverzwaring Paal-Hedwigepolder een feit is (uiterlijk 1985), elk gewenst punt vanaf de grens bij Hedwigepolder tot aan de Braakmanhaven bereikbaar, tenzij DOW zijn zin krijgt en de weg tussen bedrijf en Westerschelde wordt afgesloten, zogenaamd uit veiligheidsoverwegingen voor het publiek. Ons inziens wil men het veeleer doen uit bewakingstech-

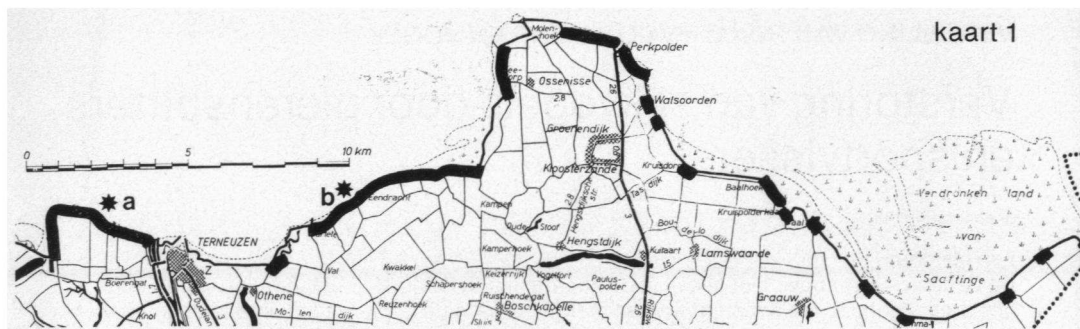
nisch oogpunt, een probleem dat echter met uitbreiding van de bewakingsdienst uitstekend is op te lossen, al zou afsluiten wel in onze optiek passen, zoals hierna zal blijken.

Want wat zien wij nu al met de goede bereikbaarheid? Dat op ieder punt van de slikken pierenspitters en sportvissers zijn aan te treffen. En dat zal dus in de toekomst alleen nog maar toenemen. Dat houdt ook in, dat foeragerende vogels nauwelijks kans krijgen om ongestoord hun voedsel te zoeken. En omdat de slikken globaal genomen maar twaalf uur per etmaal blootliggen en veel vogels hun voedsel voornamelijk overdag zoeken, is het van belang, dat zeker in de winter met zijn korte dagen, de vogels de foerageergronden optimaal kunnen benutten, dat wil zeggen: ongestoord.

Door een grote spreiding over het gebied kunnen pierenstekers een sterk versturende factor zijn voor de slikvogels.

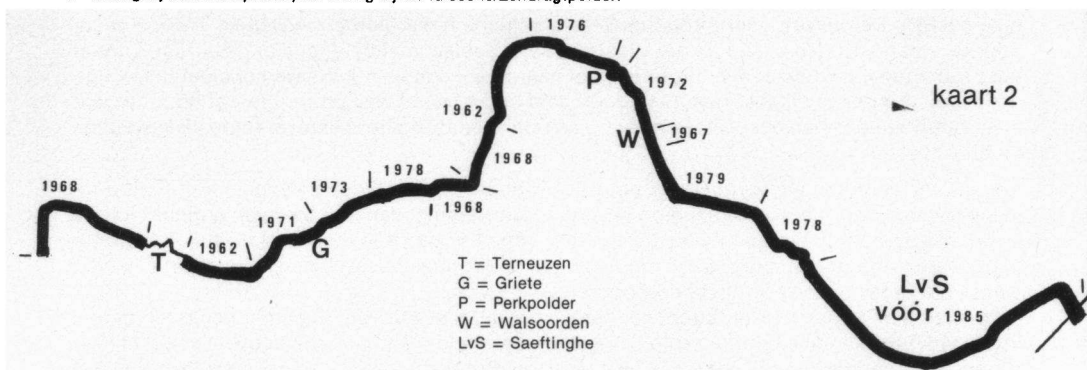
Foto: Bouke Grootjans.

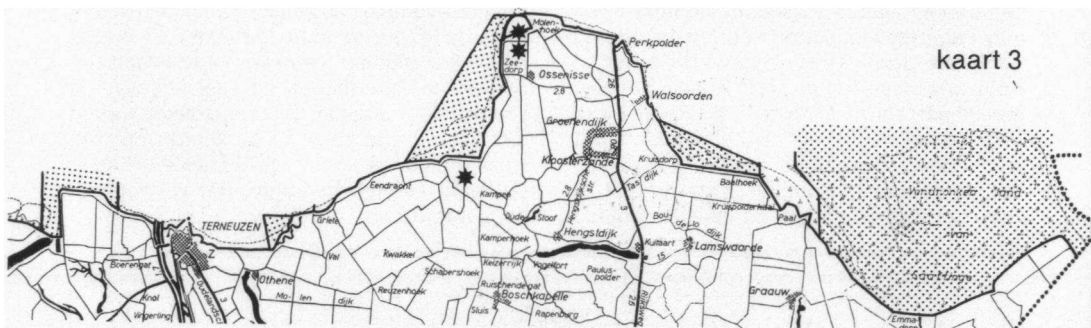

Kaart 1. Tot en met 1953. Zwart: de dijkgedeelten die via een verharde weg te bereiken waren.

a = inlaag bij N.Neuzenpolder; b = inlaag bij Kl.Huissens/Eendragtspolder.

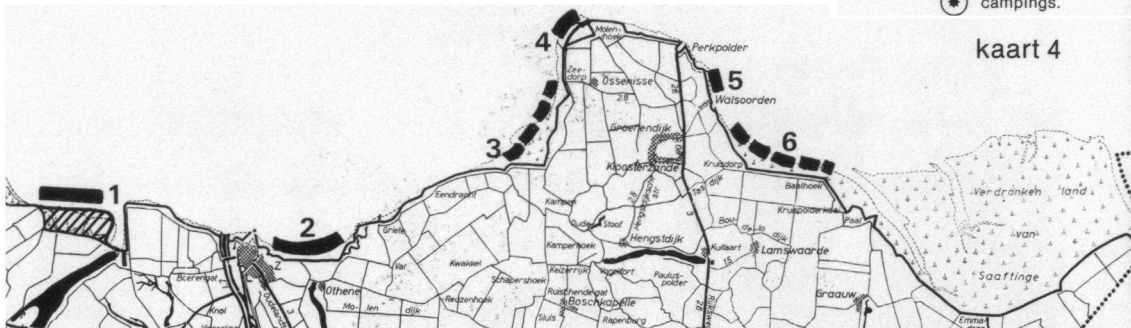

Kaart 2. De huidige en toekomstige situatie als de dijkverzwaring voltooid zal zijn. De jaartallen geven het jaar van verzwaring aan.

Kaart 3. als rustgebied te bestemmen gedeelten;

campings.

Kaart 4. Plaatsen waar wormen gesplit mogen worden.

Vervolg bijschrift bij kaartje 4. (zie vorige bladzijde).

1. Vanaf toegangspunt in bocht over 250 meter.
2. Van 125 meter ten oosten van hoofd nr. 1 tot dijkpaal 2.
3. Van dijkpaal 23 (Eendragtspolder) tot dijkpaal 318 (Nijspolder) (+).
4. Van dijkpaal 308 (Nijspolder) tot dijkpaal 301 (Molenpolder).
5. Van dijkpaal 261 tot dijkpaal 255 (Noordpolder).
6. Van dijkpaal 236 (Wilhelmuspolder) tot dijkpaal 134.

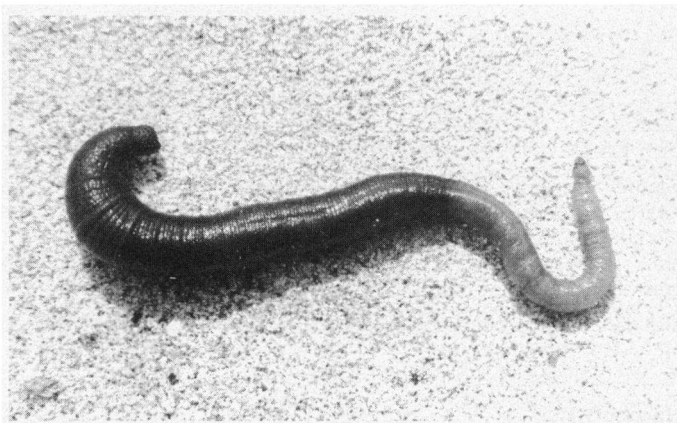
(Kruispolder) (+).

Op de met (+) aangegeven vakken (de nummers 3 en 6) is het spitten van wormen alleen toegestaan in de periode van 1 mei t/m 30 september.

Gegevens met toestemming van Rijkswaterstaat, Directie Zeeland, Dienstkring Vlissingen, overgenomen van kaart VI 79.0017.A2.

De zeepier ('kwaale pier') waar het om gaat.

Foto: Bouke Grootjans.

Daarmee willen wij helemaal niet zeggen dat de recreant van de slikken moet verdwijnen, maar wij willen wel pleiten voor een verdeling van de ruimte, zodat beide partijen aan hun trekken komen. Thans zien wij de stekers en vissers vaak ver van elkaar staan, zodat grote stukken voor vogels onveilig - is onbereikbaar - zijn. Tijdens viswedstrijden echter staan de

hengelaars als haren op een hond en vangen desondanks dat, tóch vis. Het is dus goed om bepaalde delen absoluut verboden te verklaren voor wie dan ook; op andere delen kan dan vrijelijk gevist en gespit worden.

In eerste instantie denken we vooral aan de trek- en overwinteringsmaanden; tijdens de maanden juni, juli en augustus lijkt ons een dergelijk verbod niet direct nodig.

Hier ligt een taak voor Rijkswaterstaat - als beheerder - om de nodige maatregelen te treffen.

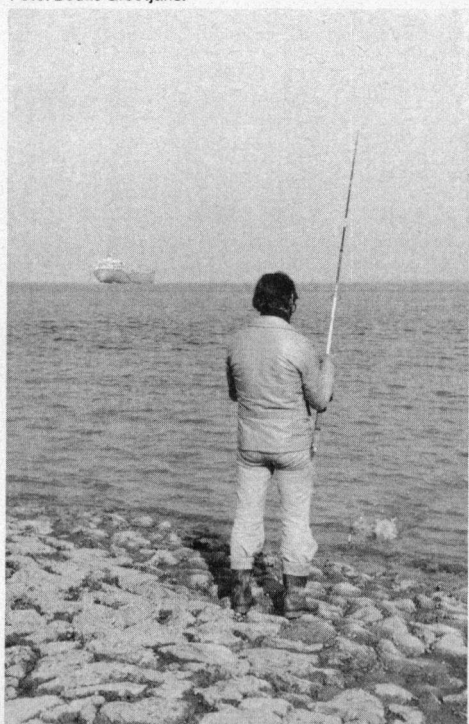
Wij zijn er van overtuigd dat alleen dit artikelje niet voldoende zal zijn om Rijkswaterstaat aan het werk te zetten, om deze niet zo gemakkelijke klus uit te voeren. Daarom hopen wij dat veel verwante organisaties ons verzoek zullen ondersteunen.

Er is al een beetje poging gedaan tot bescherming van de buitendijkse gebieden, doordat ze in een aantal 'kustgemeenten' in het bestemmingsplan Buitengebied zijn opgenomen als natuurgebied. Deze planologische bescherming is op papier mooi, maar in de praktijk zet het weinig zoden aan de dijk: men vergelijk de mosselbanken voor de Braakman, die zo hard nodig waren, maar thans volkomen ongebruikt liggen.

Om het Rijkswaterstaat al wat gemakkelijker te maken, hebben wij een aantal mensen, die het vogelleven op de Westerschelde kennen, gevraagd, welke gebieden voor vogels het meest aantrekkelijk zijn en welke dus tot rust-

Bepaalde gedeelten moeten verboden worden voor hengelaars en andere recreanten.

Foto: Bouke Grootjans.

Scholeksters worden steeds verjaagd, zodat ze nauwelijks kans krijgen voedsel te zoeken.

Foto: Bouke Grootjans.

gebied bestemd zouden moeten worden. Kaart 3 laat zien welke gebieden dat zijn.

Wij kunnen niet anders doen, dan de stelling die ir. J.G.A.M. van den Dries uit Hulst bij zijn promotie aan de TH te Eindhoven in 1976 po-

neerde, van harte ondersteunen:

'Het verdient aanbeveling bepaalde gedeelten van de slikken van de Westerschelde geheel vrij te houden van recreanten ten behoeve van foeragerende vogels'.

Met dank aan de Waterschappen Axeler - en Hulster Ambacht, de Verenigde Braakmanpolders en aan de heren M. Buise, B. Grootjans, P. Maas, J. Neve en G. Slob.

■ G.M.P. Sponselee, Saxhavenstraat 5, 4561 HB Hulst.

Naschrift

Juli-augustus 1979 stond in 'De Stem' een verhaal, dat door de heer P.J. Everaert te Walsoorden gepoogd zou worden het aantal plaatsen waar wormen gespit mogen worden, te doen uitbreiden, vooral in het belang van gehandicapten voor wie het erg moeilijk is helemaal naar Ossensisse te moeten om wormen te steken.

Wij reageerden door een copie van het hierbij gepubliceerde verhaal te zenden aan de heer Everaert, aan het Waterschap Hulster Ambacht en aan Rijkswaterstaat, met de bedoeling hen op de hoogte te stellen van de ideeën die hieromtrent bij ons allang leefden.

Begin september kregen wij van RWS een overzichtje waar in onze contreien wormen gespit mogen worden. Wij kregen toestemming de gegevens voor publicatie over te nemen (kaart 4).

Wij hopen, dat wij met dit artikel een begin maken met een discussie die zal leiden tot ruimte voor voedselzoekende, trekkende en overwinterende vogels en voor sportvissers/pierenstekers.

■ Het bestuur van de Vogelwacht Oost-Zeeuwsch Vlaanderen 'De Steltkluut' secr.: dr. G.H. Harts, Van Vollenhovestraat 15, 4561 JJ Hulst. Telefoon 01140 - 14662.

Voorlopig kort commentaar. De plaatsen waar wormen gestoken mogen worden, zijn inderdaad zeer beperkt, maar twee ervan zitten juist in door ons aangemerkte vogelkundig belangrijke gebieden, waar evenwel niet in de wintergebieden gespit mag worden, zodat de meeste bezwaren wegvallen. Maar wormensteken is een ander aspect dan vissen en dat mag onbeperkt door het hele gebied.

Zover ons bekend zijn daartegen bij Rijkswaterstaat geen bezwaren. Begrijpelijk: hun opdracht is de zeevering beveiligen niet de vogels. Daarover zal de georganiseerde natuurbescherming het gesprek eens op gang moeten brengen. Wij houden u van eventuele vorderingen op de hoogte.

Ook Drieteenstrandlopers en Paarse Strandlopers worden tijdens het voedselzoeken voortdurend verontrust.

Foto: Bouke Grootjans.

